

Raadsakkoord 2023 - 2026

Verbonden naar de toekomst

Raadsakkoord 2023 - 2026

Verbonden
naar de toekomst

Gemeente Pekela

VOORWOORD

Na de verkiezingen voor de gemeenteraad in maart 2022 hebben de fracties van Samen voor Pekela (SvP), de Partij van de Arbeid (PvdA) en de Socialistische Partij (SP) een coalitieakkoord gesloten voor de raadsperiode 2022-2026.

Op 29 juni 2023 heeft wethouder Lex Kupers zijn ontslag ingediend bij de gemeenteraad omdat er volgens hem een gebrek van vertrouwen was in de fractie SvP, de fractie namens hij als wethouder was voorgedragen en door de raad benoemd. Geconfronteerd met dit feit heeft de gemeenteraad d.d. 4 juli 2023 besloten een verkenner aan te stellen (de heer G.J. ten Brink dijkgraaf Waterschap Hunze en Aa's) met de volgende opdracht:

- Verken de mogelijkheid om het huidige college (met een wethouder namens de SP en een wethouder van de PvdA) als minderheidscollege voort te zetten dat op basis van een verbreding van het coalitieakkoord (lees: raadsakkoord) kan rekenen op een zo breed mogelijk, maar in ieder geval voldoende, draagvlak in de raad.
- Adviseer de raad over de consequenties die een minderheidscollege heeft voor de verdeling van de portefeuilles, waarbij ook de mogelijkheid van de inzet van de burgemeester als portefeuillehouder voor projectmatige zaken en minder politiek gevoelige onderwerpen wordt onderzocht.
- Breng hierover verslag uit aan de raad t.b.v. van de raadsvergadering van 26 september 2023.

Samengevat geeft de verkenner in zijn advies, dat hij 12 september 2023 heeft aangeboden, aan dat er voldoende draagvlak is in de raad (6 van de 7 fracties) om een minderheidscollege te vormen. Hij adviseert de raad om het in 2022 opgestelde coalitieakkoord de basis te laten vormen voor een nieuw raadsakkoord. De raad heeft dit voorstel d.d. 26 september 2023 overgenomen. De fractie van SvP heeft aangegeven om, voor haar moverende redenen, niet mee te werken aan een raadsakkoord.

Een raads werkgroep bestaande uit leden van de fracties SP, PVV, PvdA, CDA, GroenLinks en VVD heeft vervolgens deze taak opgepakt. Het coalitieakkoord is opnieuw gewogen waarbij is vastgesteld dat de inhoudelijke hoofdlijnen de basis kunnen blijven vormen voor een raadsakkoord. In gesprekken met de verkenner heeft een aantal fracties aangegeven over een aantal onderwerpen in gesprek te willen met collega-fracties. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in genoemde werkgroep en het resultaat daarvan is teruggekoppeld naar de fracties.

Uiteindelijk heeft dit geleid tot een raadsakkoord dat in de raadsvergadering van 31 oktober 2023 is vastgesteld.

Net als bij het coalitieakkoord blijven wij niet alleen sturen op welvaart maar ook op welzijn. Het ervaren van gezondheid en geluk is van belang naast economische factoren en harde cijfers. Inwoners en lokale bedrijven, verenigingen en instellingen staan centraal. De gemeente verwacht dat zij zelf initiatief nemen en wil ondersteunen en voorwaarden scheppen om plannen te realiseren.

Met dit raadsakkoord spreken onze fracties af waar ze samen voor willen gaan en welke ambities zij samen hebben. Tegelijkertijd vinden we dat het ook belangrijk is om af te spreken dat fracties de ruimte wordt gelaten om hen de gelegenheid te geven hun eigen politieke koers te varen. Er zijn nu eenmaal verschillen. Een raadsakkoord gaat om overeenstemming, maar ook om het markeren van deze verschillen. Daarom is het een akkoord op voornamelijk hoofdlijnen. Wij erkennen dat er een minderheidscollege is, dat we in principe ondersteunen. De uitdaging voor dit college is dat het vaker, ten aanzien van verschillende dossiers en onderwerpen, op zoek moet naar verschillende meerderheden. Dat versterkt zowel het college en de raad en geeft ook een sterkere invulling aan de dualisering. De nieuwe vergaderwijze, met een oordeels-/meningsvorming fase voorafgaand aan de besluitvormende fase, nodigt daartoe ook uit. Net als in 2022 spreken we uit dat we een prachtige gemeente met veel potentie hebben. Er blijft sprake van forse uitdagingen. Daar blijven we ons van bewust. We blijven de lat hoog leggen.

Wij gaan met goede moed door met hart voor de inwoners van Pekela
Jur Rensema (SP)
Arthur van Dooren (PVV)
Henry Gerdes (PvdA)
Feike Oppewal (CDA)
Elly Knevelman (GroenLinks)
Jolanda Fridrichs (VVD)

BASIS

Samen

Samenwerken is een werkwoord dat wij op verschillende manieren invullen. Door uitdagingen samen met de inwoners aan te gaan en hun initiatieven serieus te nemen en hen een stem te geven, bijvoorbeeld via het participatieplatform Pekels Goud. Door als netwerkpartner maatschappelijke organisaties aan elkaar te verbinden. Door slimme verbanden te leggen tussen het sociaal en het fysiek domein. In sommige gevallen is samen optrekken zelfs de enige manier om ook in de toekomst dingen te kunnen blijven aanbieden of doen.

Pekela is een zelfstandige gemeente, maar staat niet los van haar omgeving. Regionale samenwerking heeft ons gebied al veel gebracht. Wij willen op deze voet verder. Wij kunnen niet zonder de buurgemeenten en andere partners én hebben hen veel te bieden. Daarbij kiezen we een open houding naar alle windstreken. We staan open voor samenwerking met verschillende partners op verschillende niveaus.

Thuis

Pekela is in de eerste plaats een thuis voor bijna 12.250 inwoners. Met de meeste van die inwoners gaat het goed. Veel mensen zetten zich in voor de samenleving. Er is veel saamhorigheid. Pekela is robuust en hecht. Het is een prachtige omgeving om te wonen, met een strategische ligging, goede voorzieningen en veel groen: een verborgen parel, die we beter voor het voetlicht gaan brengen.

Pekelders zijn trots op hun dorpen en dat is terecht. Maar als trots doorslaat naar koppigheid, kan het verandering in de weg staan. Om stappen vooruit te zetten, is het zaak om hier rekening mee te houden.

"Pekela als thuis
voor onze inwoners"

Pekela als woongemeente is het fundament onder onze ambities. Dit betekent dat Pekela als thuis voor onze inwoners het uitgangspunt is voor de komende periode. Prettig wonen staat centraal, met de inrichting van de ruimte en de basisvoorzieningen die daarvoor bepalend zijn. Wonen betekent ook samenleven, dus onderling contact en verbindingen zijn minstens even belangrijk. 'Meedoen voor de toekomst' over werken, leren en sociale zekerheid maakt het beeld compleet. Pekela zet daarmee haar sociale koers voort.

In de toekomst

Of het nu gaat om klimaat en duurzaamheid, om gezondheid, of leren en ontwikkelen. Veel onderwerpen gaan alle generaties aan. Wij zien de toekomstige generatie als drijfveer voor verandering. Omdat we willen dat onze kinderen kansen voor de toekomst pakken, maar ook omdat het belang van de nieuwe generatie een goede reden is om doen en laten aan te passen. Jeugd komt daarom als 'speerpunt' terug bij elk onderdeel in dit akkoord.

INHOUDSOPGAVE

Basis	6
Samen	6
Thuis	6
In de toekomst	6
1. Prettig wonen in Pekela	8
Ruimte om te wonen	8
Ruimtelijke omgeving	9
Voorzieningen op peil	9
Gebiedsgericht werken	9
Wijkvernieuwing Nieuwe Pekela	9
Recreatie	9
Onderhoud openbare ruimte	10
Afval	10
Erfgoed	10
Veilige buurt	10
Ontmoetingsplekken	10
Duurzaam en betaalbaar wonen	10
Bereikbaarheid	11
Speerpunt jeugd	11
2. Meer gezonde jaren in Pekela	12
Preventie	12
Bewegen	13
Speerpunt jeugd	13
3. Meedoen voor de toekomst in Pekela	14
Voor wie (nog) niet werkt	14
Voor werkenden	15
Speerpunt jeugd	15
4. Bestuur en organisatie	18
Een veelzijdige basis	19
Dichtbij is onze kracht	19
Faciliteiten	19
Transparant en toegankelijk	19
Financiën	19
Speerpunt jeugd	19
5. College van burgemeester en wethouders	20

1

Prettig wonen in Pekela

In Pekela is veel ruimte en kun je mooi wonen. Het woongenot krijgt een hoog cijfer, namelijk een 7,6.¹ Veel mensen vinden het prettig wonen dankzij 'rust en ruimte' en de strategische ligging. Sport, cultuur, welzijn, winkels, zorg, verenigingen: alle basisvoorzieningen zijn aanwezig.

Kortom, Pekela heeft als woongemeente grote kwaliteiten, die we willen behouden en uitdragen. Zodat huidige en toekomstige inwoners optimaal kunnen genieten van ruimte, leefbaarheid en groen in onze gemeente.

"Passend en betaalbaar wonen"

Ruimte om te wonen

Pekela levert graag een bijdrage aan de regionale ambitie om te bouwen en bepaalt ontwikkellocaties voor woningbouw. De ambitie is om 250 woningen toe te voegen.

Passend en betaalbaar wonen vinden we belangrijk. In die zin zijn er voor de bestaande woningvoorraad een aantal aandachtspunten. De prognose is dat Pekela in de nabije toekomst meer oudere inwoners krijgt, omdat de bevolking vergrijst. Voor hen is levensloopbestendige huisvesting nodig die aansluit op hun eventuele zorgbehoefte, zodat zij langer thuis kunnen blijven wonen. Sommige woningen voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd. Voor zover dit sociale huurwoningen betreft gaan we in samenwerking met de woningbouwcorporatie voor sloop en nieuwbouw, waarbij we per locatie bekijken welke hoeveelheid nieuwe woningen passend is voor voldoende wooncomfort en de omgeving. De betaalbaarheid van de woonlasten voor huurders is daarbij een aandachtspunt. Daarnaast willen wij stimuleren dat er meer vrije sector en middenhuurwoningen worden gerealiseerd. Dat voorkomt dat middengroepen die niet direct in staat zijn om te kopen toch in onze gemeente kunnen blijven wonen.

¹ Bron: enquête Toekomstvisie januari 2022.

Ruimtelijke omgeving

Voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024 willen wij het huidige adviesrecht van de raad opnieuw in overweging nemen. We willen dat de raad meer invloed krijgt op grotere plannen en plannen die afwijken van de door de raad gegeven (omgevings)kaders. Ook willen we strakker invulling geven aan de verplichte participatie door aanvragers van een vergunning.

In Pekela wordt gestapelde mijnbouw toegepast (gas, zout en zand). Daarnaast vindt waterstof- en persluchttopslag plaats in lege cavernes. Dat zorgt voor bodemdaling die echter niet erkend wordt. Wij zetten ons in, om daar waar mogelijk, de gestapelde mijnbouw EE halt toe te roepen.

Voorzieningen op peil

Een goede woongemeente zorgt voor het behoud van basisvoorzieningen. Dit is ook van belang voor de economie. Bedrijven zien als grootste uitdaging voor de komende tien jaar om goed opgeleid personeel te vinden. Talent trekken en vasthouden is dé uitdaging. Voorzieningen om prettig te wonen zijn daar een voorwaarde voor.

Als iets Pekela kenmerkt, dan is het dat het bestaat uit lintdorpen. Dit maakt het een uitdaging om te zorgen dat voor alle inwoners de belangrijkste voorzieningen op een acceptabele afstand beschikbaar zijn. Alles evenredig verdelen over het gebied is onmogelijk. Kwaliteit en bereikbaarheid van voorzieningen staan voorop. Verschillen mogen er zijn. Dit geldt ook voor sportaccommodaties.

De belangrijkste basisvoorzieningen (in willekeurige volgorde).

- Basiszorg (huisarts, tandarts)
- Bereikbaarheid en OV
- Sport/cultuur/bibliotheek
- Nette leefomgeving
- Dagelijkse boodschappen
- Onderwijs

Gebiedsgericht werken

Een huis is alleen een fijn huis als het in een leefbare buurt staat. Daar is het schoon, heel en veilig, maar ook gezellig. Om te zorgen dat bewoners de dingen waar zij tegenaan lopen benoemen en laten zien en te weten wat er nodig is, blijft de gemeente samen met partners wijk rondes organiseren. Die korte lijnen zorgen voor vertrouwen en draagvlak. Zo verbeteren we de leefomgeving samen met een ieder die daar een belang bij heeft. Met deze aanpak loopt Pekela voorop in de regio.

Wijkvernieuwing Nieuwe Pekela

In Nieuwe Pekela verdienen de veiligheid en de kwaliteit van wonen en leefbaarheid een impuls. We kiezen voor een pragmatische, gebiedsgerichte aanpak waarbij de uitvoering zo snel mogelijk start. Samen met inwoners en maatschappelijke partners kijken we naar verschillende aspecten, waarbij ook de centrumvernieuwing en de wens voor een multifunctionele accommodatie in Nieuwe Pekela een rol spelen. Vanwege het belang van Pekela als woongemeente voor de regio willen we graag optrekken met partners. We zetten daarom de ingezette lijn in het kader van de regiodeal voort.

Recreatie

In het kader van investeringen in infrastructuur voor behoud en stimuleren van recreatie (Heeresmeer Nieuwe Pekela en bevaarbaarheid Pekelder Hoofddiep) wordt bevorderd dat de gemeente en bedrijven gezamenlijke investeringen plegen er ook opbrengsten worden gegeneerd

Onderhoud openbare ruimte

We beseffen dat een nette leefomgeving bijdraagt aan het welzijn en dat een verzorgde openbare ruimte een veilig gevoel geeft. Daarom willen we een meer actieve rol in het onderhoud aan groen en wegen. Samen met buurtverenigingen, de woningcorporatie en andere partners willen we werken aan biodiversiteit en ecologisch beheer. Hoe we dit gaan doen, verwerken we in een nieuwe groenvisie en een visie op wegenonderhoud, binnen het beschikbare budget. In de visievorming betrekken we de inwoners.

"Daarom willen we een actieve rol in onderhoud aan groen en wegen"

Afval

We staan voor de taakstelling om de hoeveelheid restafval per inwoner te verminderen. Het is nodig om nieuwe contracten voor de inzameling af te sluiten. Na de evaluatie van het huidige beleid bepalen we wat de beste aanpak is en welke maatregelen eventueel passend zijn. Op dit moment zien we geen aanleiding voor tariefdifferentiatie.

Erfgoed

Pekela heeft karakteristieke panden met diverse achtergronden, van typische lintbebouwing tot religieus erfgoed (vrijkomende kerkgebouwen) en industrieel erfgoed op de bedrijventerreinen. Wat dit laatste betreft onderzoeken we welke mogelijkheden er zijn voor revitalisering van deze terreinen en werpen we een creatieve blik op het hergebruik van leegstaande bedrijfspanden. Om de conservering van het lint langs het Pekelder Hoofddiep een impuls te geven kijken we naar de mogelijkheden die de huidige regiodeal en eventueel diens opvolger bieden.

Veilige buurt

In een fijne leefomgeving voel je je veilig. Te hard rijden is een aandachtspunt, met name binnen de bebouwde kom. Bij herinrichting van wegen zorgen we daarom dat de nieuwe aanleg uitnodigt om minder hard te rijden. Er is geen plaats voor ondermijnende activiteiten. We willen overlast door burenruzies, jongerengroepen en woonfraude terugdringen. De voedingsbodem onder criminaliteit te laten verdampen is daarbij ons uitgangspunt.

Ontmoetingsplekken

Om samen te leven, moet je elkaar kunnen ontmoeten. Ontmoetingsplekken willen we daarom behouden in elk dorp. Voor de dorpshuizen zien wij een centrale positie in het 'dorpsnetwerk' weggelegd. Bewegen, ontmoeten en educatie krijgen een vaste plaats in en rondom de dorpshuizen. Dorpshuis De Riggel in Boven-Pekela zien we hierbij als voorbeeld waar de dorpshuisfunctie goed werkt, en waar andere dorpshuizen van zouden kunnen leren.

Duurzaam en betaalbaar wonen

Verduurzaming is een opgave waar elke vastgoedeigenaar voor staat. Particulier, ondernemer en overheid. In het kader van de klimaatverandering en de noodzaak om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen, maar ook vanwege de actuele stijging van energieprijzen en op grond van geopolitiek en oorlog. De vraag is dus niet of, maar hoe. De gemeente kan zelf niet achterblijven. Ons eigen vastgoed moet ook duurzamer. Dit vraagt een investering. We brengen in kaart wat dit vergt en wegen scenario's tegen elkaar af.

Benutten bestaande subsidies

De energieprijzen stijgen en een huis onderhouden kost geld. En dan hebben we het nog niet over investeringen in isolatie en zonnepanelen. Niet iedereen kan hierin mee. We gaan inwoners helpen om gebruik te maken van bestaande stimuleringsregelingen voor energiebesparing en we blijven de energiecoaches inzetten. Met de woningcorporatie maken we afspraken over het verduurzamen van sociale huurwoningen.

'Kleine' huiseigenaren

Een hoge energierekening kan voor wie de eindjes toch al aan elkaar moet knopen, een serieus probleem worden. De landelijke regeling voor tegemoetkoming lage inkomens is niet toereikend. We willen voorkomen dat mensen die wel een woonhuis hebben, maar moeite om de kosten te dragen, in de problemen komen. We schuwen het experiment niet, en denken hierbij op dit moment aan een revolverend fonds. We gebruiken daarbij de ervaring die we nu opdoen in het project 'Pekela geeft gas'. Pekela neemt daarnaast het initiatief voor een regionaal project dat oplossingen biedt voor de onderkant van de particuliere markt. Daarbij is er speciale aandacht voor energiebesparing in de brede zin van het woord.

Inwonersinitiatieven

Om te verduurzamen, stimuleren we iedereen die daartoe in de gelegenheid is en/of dat wenst, daaraan een steentje bij te dragen. Er zijn gelukkig al inwonersinitiatieven, zoals in Boven-Pekela. We zijn blij met dit soort initiatieven uit de samenleving, die op lokaal niveau verduurzaming in de praktijk brengen. Dit soort initiatieven, zoals dorpscoöperaties, willen wij actief ondersteunen.

Opwekking van duurzame energie

Om de doelstellingen van de energietransitie te halen, wil ook Pekela een bijdrage leveren. Dit doen we onder andere door de transitievisie warmte op te stellen en als uitgangspunt te nemen. In de regio werken we samen aan de RES 2.0. We hebben heldere kaders voor welke energieopwekking wel en niet kan in de gemeente Pekela. Hoge windturbines zijn onbespreekbaar. Kleine windturbines binnen bouwblokken zoals boerenerven en/of erven bij bedrijven, zijn eventueel wel bespreekbaar, mits voldoende ingepast in de omgeving.

'Zon op dak' heeft met afstand de voorkeur. Pekela heeft in de Zonnevisie ruimte gegeven aan 75 hectare zonneakkers. Na evaluatie is er een optie voor uitbreiding met nog eens 75 hectare. Daar staan wij eventueel voor open, maar alleen als er sprake is van voldoende maatschappelijk draagvlak, minimaal 50% coöperatief eigenaarschap en de landschappelijke inpassing voldoende te garanderen is. Met partners willen we de mogelijkheid voor een provinciale dan wel regionale energiecoöperatie onderzoeken voor de exploitatie van zonneakkers.

Bereikbaarheid

Voor een woongemeente zijn verbindingen belangrijk. Ons gebied is niet dichtbevolkt, maar door de strategische ligging van Pekela bevinden werk en niet-dagelijkse voorzieningen zich onder handbereik. Goede verbindingen zorgen dat voorzieningen zoals met ziekenhuizen en het voortgezet onderwijs ook echt bereikbaar zijn. Binnen onze mogelijkheden spannen we ons in om verbindingen te behouden en te verbeteren door actieve lobby voor de treinverbinding Groningen – Veendam – Emmen, door te werken aan fiets- en autowegen en de aansluiting tussen verschillende vormen van vervoer. Dan is het gemakkelijk is om naar Veendam, Oldambt en Stadskanaal te komen en van daaruit verder te reizen.

Wat betreft het onderhoud van de bruggen is een besluit genomen door de raad. Welke bruggen precies wel en niet blijven, is nog niet bekend. De onlangs gevormde dorpscoöperatie wil hier een rol in spelen. Initiatieven van de dorpscoöperatie worden afgewacht. Overigens is er nog voldoende ruimte om tot oplossingen te komen die het meest aanvaardbaar zijn. We hebben vertrouwen in het participatieproces.

Speerpunt jeugd

We willen dat jongeren kansen kunnen pakken. Voor een bepaalde groep jongeren is het pad in de wereld van snel geld, criminaliteit en drugs verleidelijk. Dit maakt dat zij zich niet op hun toekomst en de lange termijn richten. Drugscriminaliteit willen we daarom nog beter aanpakken, samen met onze regionale partners.

2

Meer gezonde jaren in Pekela

Pekelders geven hun eigen gezondheid gemiddeld een 7,1.² Dat is een ruime voldoende. Toch weten we dat de levensverwachting in Pekela aanzienlijk lager is dan gemiddeld in Nederland. Dit verdient onze onverdeelde aandacht. Ons uitgangspunt is daarom 'positieve gezondheid'. Dit betekent dat gezond zijn meer is dan 'niet ziek' zijn. Het gaat ook over kwaliteit van leven, het gevoel hebben dat je betekenis hebt en dat je zelf de regie hebt over je leven.

*"We gaan voor meer
gezonde jaren in Pekela"*

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Als het lukt om problemen te voorkomen, loopt het later niet uit de hand. De gemeente voert een ontmoedigingsbeleid ten aanzien van verslavingen. We gaan, zoals we al vastgelegd hebben in ons beleid, voor 'meer gezonde jaren in Pekela'.

Om dat te bereiken, zijn meer inspanningen nodig dan de wettelijke zorgplicht voor gezonde inwoners aan de gemeente voorschrijft. We blijven daarom capaciteit reserveren voor het maken en uitvoeren van gezondheidsbeleid.

² Bron: enquête Toekomstvisie januari 2022.

We geven uitvoering aan het lokale preventieakkoord. Preventie vraagt investeren, en samen kijken wat nodig is en wat werkt. Een situatie staat zelden op zich, maar is onderdeel van een geheel. De gemeente kent haar inwoners en kan daardoor maatwerk leveren en ondersteunen voordat zorgvragen escaleren, samen met zorg- & welzijnsprofessionals en het onderwijs. Voor wie het nodig heeft, blijft er snel laagdrempelige, praktische ondersteuning dichtbij.

Bewegen

Via sportverenigingen doen al veel inwoners aan sport. Sporten gaat niet alleen over bewegen en fysieke gezondheid, maar ook over samen dingen doen en over mentale gezondheid. Hoe krijgen we jong en oud in beweging (en pakken we gelijk zaken als aanpak eenzaamheid en versterken mentale weerbaarheid mee)? Dat is een vraagstuk waar we samen met scholen, sportverenigingen en andere partijen mee aan de slag gaan.

"Hoe krijgen we jong en oud in beweging?"

Er zijn verbanden tussen de domeinen gezondheid en leren. Het verband tussen opleidingsniveau en levensverwachting speelt hierbij een rol. We willen zorgen dat de meeste inwoners basisvaardigheden als lezen, schrijven en rekenen beheersen en dat zij voldoende digitaal vaardig zijn om mee te kunnen doen in de maatschappij.

We willen het voor jong en oud leuk en makkelijk maken om naar buiten te gaan en te bewegen door:

- Aandacht voor plekken waar kinderen en volwassenen kunnen bewegen en elkaar ontmoeten. Inwoners, jong en oud, krijgen als dit aan de orde is een rol in ontwerp en uitvoering, zodat plekken (ook) aan hun wensen voldoen en ze zich eigenaar voelen.
- De leefomgeving veiliger en aantrekkelijker te maken voor wandelaars en fietsers. Bij herinrichting van buurten en straten houden we hier rekening mee.

Speerpunt jeugd

We maken de leefomgeving voor kinderen in Pekela structureel gezonder met de JOGG-aanpak: een gezonder aanbod van eten en drinken, meer bewegen, voldoende ontspanning en slaap stimuleren.

Samen met jongeren kijken we hoe hun eigen "chillplek" in te vullen is. Speelplekken krijgen bijzondere aandacht bij het opnieuw inrichten van wijken en buurten. Natuurspeelplaatsen hebben onze voorkeur.

3

Meedoen voor de toekomst in Pekela

We kennen een relatief lage arbeidsparticipatie en hoog aandeel beschut werk. Dit te verbeteren vraagt om creativiteit. De transitie van het werkvoorzieningsschap Afeer naar een leer- werkbedrijf blijft een uitdaging. In Pekela is er gelukkig veel ervaring met ondersteuning op het gebied van werk en inkomen en durft de gemeente te experimenteren. In landelijk perspectief is Pekela een voorbeeld voor vele gemeenten dankzij onze innovatieve, praktijkgerichte aanpak van (generatie-) armoede. Verschillende sociale diensten biedt de gemeente op haar eigen manier aan, laagdrempelig en vanuit één plek. En dat werkt.

"We willen zoveel mogelijk maatwerk leveren, mensgericht en met vertrouwen"

Voor wie (nog) niet werkt

Bestaanszekerheid betekent niet alleen dat er een vangnet is in de vorm van een uitkering als je zonder werk zit. Het gaat hier ook om het opdoen van de juiste vaardigheden en motivatie om werk te vinden. We willen zoveel mogelijk maatwerk leveren, mensgericht en met vertrouwen. Met een verantwoord minimeleid en hulp bij schulden. We accepteren het hoge percentage laaggeletterdheid in onze gemeente niet en stimuleren alle inwoners om basisvaardigheden als lezen en schrijven op te doen. Het Taalhuis biedt daarvoor uitstekende mogelijkheden.

Meedoen naar vermogen staat centraal, niet de kaders waarbinnen dat moet gebeuren. Door onze omvang, wilskracht en de behoefte om te handelen vanuit vertrouwen, slagen we hierin. Dicht bij de inwoners en in samenwerking met alle relevante partijen. Daardoor krijgt iedereen kansen om een stap vooruit te zetten. Daar tegenover staat dat, waar mensen geboden kansen niet willen benutten, een 'duwtje in de rug' krijgen.

We gaan door met experimenteren en het zoeken van creatieve wegen. Bijvoorbeeld: als mobiliteit een probleem is om op school of werk te komen, vinden we daar een passende oplossing voor.

Succes 'Over de brug' uitbouwen

'Over de brug' is een plek waar inburgering, schuldhulpverlening, dagbesteding, re-integratie en andere 'sociale functies' op één plek toegankelijk zijn. Deze succesvolle aanpak willen we uitbouwen, om nóg meer resultaat te boeken. Denk hierbij aan een combinatie van moestuin en keuken, waar mensen een nuttige dagbesteding vinden, leren over een gezonde leefstijl en die voorziet in een ontmoetingsfunctie. Maar ook aan een plek waar inwoners 'Leven Lang Ontwikkelen' in de praktijk kunnen brengen. Blijven leren om in snel veranderende tijd bij te blijven. Taalvaardig te worden en te blijven. Digitale vaardigheden op te doen en uit te bouwen. We inventariseren wat de wensen zijn en wat er nodig is. Daarna volgt een onderzoek naar de mogelijkheden hoe dit te realiseren, eventueel in verschillende stappen.

"We inventariseren wat de wensen zijn en wat er nodig is"

Voor werkenden

Bedrijven hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om werven van talent en het behouden van goede mensen. Initiatieven als de Innovatiehub Oost-Groningen zijn hiervan een goed voorbeeld en juichen we toe. Samen met ondernemers en onderwijs wil de gemeente investeren in beroepsoriëntatie voor jongeren, maar ook in leven lang ontwikkelen. Om mensen die werk hebben te stimuleren om te blijven leren.

Speerpunt jeugd

Kansengelijkheid voor kinderen

Een opleiding is nodig om later een goed bestaan op te bouwen. Dat weet iedereen, maar in een digitaliserende wereld is het belangrijker dan ooit. Daarom is goed basisonderwijs cruciaal. Kinderen in Pekela lopen relatief een groot risico om met achterstand aan hun schoolloopbaan te beginnen of om deze gaandeweg op te lopen. In Pekela willen we de juiste voorwaarden scheppen om alle kinderen een goede basis mee te geven. Dat doen we samen met scholen en andere partijen die zich met kinderen bezighouden. Een eerste stap is om partijen bij elkaar te brengen, samen te bepalen wat er nodig is en een aanpak uit te denken. Voor de gemeente is de rol weggelegd om verbindingen te leggen en het netwerk te onderhouden.

Verrijkte schooldag

In en rond de schooltijden in het basisonderwijs maken we meer werk van bewegen, gezonde voeding, natuureducatie, wetenschap en techniek, cultuur, welzijn en de toekomstige arbeidsmarkt. Het gaat om onderwerpen die naast het reguliere onderwijsprogramma kinderen versterken in hun persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden. Hierdoor krijgen alle kinderen de kans om talenten te ontdekken en te ontwikkelen ongeacht de kansen van huis uit.

Virtuele ambachtsschool

Zorgen voor minder uitval en dat meer jongeren met een startkwalificatie van school komen is in het belang van werkgevers, de gemeente en niet in de laatste plaats onze jonge inwoners zelf. Omdat er op de arbeidsmarkt veel vraag is naar vakmanschap, zien we een combinatie werk en school als een goede oplossing. Jongeren leren dan in de praktijk een vak. Dit krijgt gestalte in de 'virtuele ambachtsschool', waarvoor de gemeente het initiatief neemt. Geen stenen school, maar een werkwijze, met de gemeente in de rol van verbinder tussen leerlingen en erkende leerbedrijven. Jongeren krijgen op die manier kansen om praktijkgericht te leren en bedrijven vinden personeel.

Overgangen verzachten

Overgangsmomenten, bijvoorbeeld van basisschool naar voortgezet onderwijs en van onderbouw naar bovenbouw, maar ook van school naar werk zijn vaak een kwetsbaar moment. Dan veranderen structuren. Ondersteuning voor jeugd in de eerste jaren na de basisschool, zodat ze tot hun veertiende jaar ergens op terug kunnen vallen, zou kunnen voorkomen dat juist in die fase ontsporing optreedt. Samen met De Badde gaan we hier ons best voor doen.

4

Bestuur en organisatie

Bestuur

Raad en college werken met elkaar samen op basis van vertrouwen, waarbij de raad tijdig en volledig van het college de informatie ontvangt om afgewogen besluiten te kunnen nemen. De raad kiest voor een nieuwe werkwijze waarbij er meer aandacht is voor het beeldvormend en oordeel(mening)vormend proces. Wij verwachten daarvan dat de raad zijn kaderstellende rol beter zal kunnen invullen en dat dit het evenwicht tussen de verschillende raadsfracties in het debat zal versterken.

"Raad en college werken met elkaar samen op basis van vertrouwen"

Organisatie

Om de in dit akkoord beschreven ambities ten uitvoer te brengen is een solide en krachtige organisatie nodig, die toegerust is op de opgaves waar zij voor staat. We verwachten van het college dat het goede afspraken maakt over de samenwerking tussen bestuur en organisatie zodat we op constructieve wijze de samenleving kunnen dienen wordt bediend. Dit akkoord is niet uitputtend. Voor de niet genoemde onderwerpen gaan we in principe uit van voortzetting van bestaand beleid.

Een veelzijdige basis

De omvang van onze organisatie is overzichtelijk. Dit vraagt van medewerkers dat zij veelzijdig zijn. 'Daar ga ik niet over' bestaat in Pekela niet. Om dit waar te maken is het nodig dat medewerkers zich zowel op inhoud als op processen kunnen ontwikkelen. Wij vragen het college om mogelijkheden te bieden voor opleidingen, bijscholing en teambuilding, mede om als gemeente een aantrekkelijke werkgever te blijven in tijden van krapte op de arbeidsmarkt.

Als 'regiegemeente' hebben we de basis in huis, maar moeten we specialistische kennis van buiten halen. We ontwikkelen de gedachte van de regiegemeente door en accepteren hierbij dat een flexibele schil van externe expertise nodig is. We zetten in op slim uitbesteden, waarbij we waar mogelijk samenwerking zoeken met buurgemeenten en verbanden zoeken tussen opgaves. De kennis zoeken we zoveel mogelijk lokaal en regionaal. Waar nodig passen we het inkoopbeleid daar op aan. Daar waar schaalgrootte aantoonbaar een voordeel biedt kiezen we voor uitbesteding. Voor informatievoorziening geldt dat het een primair proces is. Daarom houden we dit in huis, waarbij beheersbaarheid van ICT leidend is. Hierbij zij opgemerkt dat meegaan in de ontwikkelingen op ICT- gebied mogelijk investeringen vraagt.

Dichtbij is onze kracht

Iedereen kent elkaar en de lijnen zijn kort: binnen het gemeentehuis en tussen college en medewerkers, maar ook tussen gemeente, organisaties en inwoners. Hier zijn we trots op, want het maakt dat we mensen vlot kunnen helpen, dat we weten wat er speelt en dat we snel verbindingen kunnen leggen. Persoonlijk contact is dan ook een speerpunt voor de dienstverlening. Bij voorkeur kiezen we voor oplossingen met een menselijk gezicht.

Faciliteiten

Er is een tekort aan werkplekken op het gemeentehuis en vanwege het 'nieuwe werken' met veel videovergaderingen voldoet de huidige inrichting niet meer. Wij willen dat dit opgelost wordt. Op dit moment hebben we een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Veendam, die we destijds met de fusiegedachte zijn aangegaan. De overeenkomst loopt tot 2026. We vragen het college zich goed voor te bereiden op de overname van taken enerzijds en anderzijds, daar waar het slimmer is, werkzaamheden uitbesteden, zoals hierboven omschreven. In een onderzoek laten we scenario's uitwerken om tot goede oplossingen te komen voor de huisvesting en de wijze waarop we met de DVO omgaan. Aan de hand daarvan stippelen we een route uit.

Transparant en toegankelijk

Openheid naar de samenleving begint bij kunnen uitleggen wat je doet en waarom. Vooral als het gaat om besluiten met grote impact op de samenleving, zoals de bruggen over het Pekelder Hoofddeep. Daarvoor stellen we nieuw beleid vast ten aanzien van communicatie en participatie. Daar is goede communicatie voor nodig en daarom blijven we daar op inzetten. Openheid is niet alleen zenden, maar ook ontvangen. We waarderen inwoners die meedenken en meedoen, zoals door middel van inwonerspanels. Met de wijk rondes houdt het college samen met zijn partners van de woningbouwcorporatie en welzijnswerk de drempel laag, zodat inwoners hen gemakkelijk aanspreken. Het inspreken van burgers in inforden en raadsvergaderingen blijven we stimuleren en willen we ook invoeren in de toekomstige raadscommissie.

Financiën

Financieel gezien is de gemeente Pekela op dit moment gezond. We kunnen een goede start maken in deze bestuursperiode. Als we kijken naar het perspectief, maken we ons over de periode tot 2026 geen zorgen. Daarna is er echter veel onzekerheid. Het is onze verantwoordelijkheid om ook op lange termijn te zorgen dat Pekela financieel gezond blijft. Daarom zien wij geen ruimte voor structurele investeringen. Bij wensen voor nieuw beleid, is stoppen met iets anders het devies. Wel zien we mogelijkheden voor incidentele invulling van wensen, bijvoorbeeld door het inrichten van fondsen voor meerjarige dekking van een bepaalde uitgave en door cofinanciering te zoeken bij landelijke en regionale programma's als de Regiodeal.

Speerpunt jeugd

De generatie van de toekomst heeft een speciale plek in dit akkoord. We blijven voorstander van een Jongerenraad. Om jongeren daartoe te motiveren/stimuleren willen we jongeren mee laten lopen met raadsleden zodat ze geïnteresseerd worden voor de politiek en het lokaal bestuur.

5

College van burgemeester en wethouders

We spreken ons vertrouwen uit in de zittende leden van het college. Een minderheidscollege met de huidige twee wethouders en de burgemeester kan werken. We zijn ons ervan bewust dat dit ook veel van hen vraagt. Samen de schouders eronder vraagt om commitment van iedereen: raad en college. Dat vraagt om een andere werkwijze en om een slimme en evenwichtige portefeuillevindeling. De portefeuilles voor de burgemeester kunnen niet politiek beladen zijn. Staatsrechtelijk heeft hij een andere positie. De gekozen bestuurders hebben mandaat van de kiezer, de burgemeester is kroonbenoemd. Wij vragen het college om bij de verdeling van de portefeuilles hier rekening mee te houden.

*"Samen de schouders
eronder vraagt om commitment
van iedereen"*

Met een minderheidscollege moet het college op verschillende dossiers ook op zoek naar verschillende meerderheden. De in te voeren nieuwe vergaderwijze van de raad biedt daartoe mogelijkheden. Naar aanleiding van de voorbereiding van een raadsvoorstel in de oordeelsormende fase (lees: raadscommissie) kan het college toetsen of een voorstel op een meerderheid kan rekenen of dat het voorstel nog aangepast moet worden om daar toe te komen. Dit versterkt zowel het college als de raad en geeft ook een sterkere invulling aan de dualisering. Daarnaast wordt hiermee tegemoet gekomen aan vragen in en van de raad om meer aan de voorkant te worden bij belangrijke dossiers.

NIEUWE PEKELA

KAPTEINNIUS PEKELA

